

BOSSHOLMSVRAKET

Erik Enström

Vid Bossholmen (Busholmen) strax norr om Oskarshamn har sedan länge en relativt välbevarad skeppsbotten varit känd av ortsbefolkningen.

Skeppslämningen undersöktes 1968 av Carl Olof Cederlund vid Statens Sjöhistoriska museum. Bland annat uttogs prov för C-14 bestämning. Längden uppmättes till ca 15 m och djupet över vraket till ca 2,5 m. Vidare tog fotografen Sten Lövstrand en bildserie över vraket i avsikt att upprätta en fotoplan. Siktförhållandena på platsen var vid detta undersökningstillfälle inte den bästa varför fotoplanen fick anstå. Dessutom intressant visade sig C-14 analysen som angav byggnadstiden till senare hälften av 1200-talet. Detta faktum placerar Bossholmsvraket i en unik position bland landets i dag kända skeppslämningar från medeltid.

Bossholmen tillsammans med några småöar utgör den naturliga avgränsningen mot ytterskärgård och Kalmarsund. Innanför finns en naturhamn i en numera igenvuxen vik kallad Höl. Vid dennas norrsida har påträffats en strandskoning och stengrunder till små bodar (P. Lundström i rapport till SSHM 1976, även i "För-tryck av mötesföredrag" från Nordiska arkeologmötet 1978, "Östersjöhamnar")

Vid undertecknads besök på platsen i december 1978 kunde konstateras att området kring Höl är under stark exploatering av villabebyggelse. Bland annat har en väg påbörjats som skär Höls norra strand. Sannolikt bör området noggrant karteras, ur arkeologisk synvinkel, till våren 1979.

Glädjande nog kunde dock undertecknad konstatera att Bossholmsvraket vid besöket klarat sig utmärkt genom de sista 10 åren sedan Cederlunds besök 1968. Den vita plastlina som uppsatts som långskeppslinje var tillsammans med de flesta kodsignalerna fortfarande på plats.

Vid besöket fick undertecknad god kontakt med personer bosatta på fastlandssidan av hamnen. Fartygsresterna var väl kända av personer som vuxit upp på platsen. Några andra fartygsrester kända man inte till, däremot mindes man Sjöhistoriska museets besök.

Genom dykning och måttbandsmätning kunde lämningens största längd x bredd uppmätas till 12,5 x 3,2 m. Lämningen utgörs av köl med bottenstockar samt bottenbordläggning. Fartyget har uppenbarligen haft en mast, mastfotens urtag i bottenstockarna framgick tydligt. Själva foten saknades dock.

Bottenstockarna är kraftigt dimensionerade, med en genomsnittlig bredd av 0,25 m. Avståndet mellan stockarna var likaså jämnt fördelat över större delen av lämningen och uppgick till ca 0,1 m.

Den stäv som har kortast avstånd till mastfoten (förstäven?) finns ännu fragmentariskt bevarad. Det är möjligt att själva infästningen mellan köl och stävstock är intakt.

Vid besöket kunde inte undertecknad avgöra vilken byggnadsteknik som används till skrovet. De kraftiga bottenstockarna och deras täta placering pekar mot ett utomnordiskt bygge. Det är undertecknads avsikt att under försommaren 1979 så fullständigt som möjligt dokumentera fartygs lämningen. Om detta skall göras på plats under vatten eller om uppmätningen skall göras på land är ännu ej avgjort.